

TRAFIKKSIKKERHEITSPLAN

For skulane i Gloppen

Revidert mai 2024

SAMMENDRAG

I tråd med målsetjinga om å bli ein trafikksikkerkommune har skulane utarbeida ein felles plan og rammeverk for å bli ein trafikksikker skule.

Per Arne Strand

Trafikksikkerheitsplan for skulane i Gloppen kommune.

Innhold

Innleiing	1
Kriterier for en trafikksikker skule: (frå Trygg trafikk):.....	1
Foreldresamarbeid	2
PLAN FOR FORELDREMØTER VED SKULESTART	2
Retningslinjer for turar:.....	3
Trafikkopplæringa i Gloppeskulen.....	5
Skulevegen.	7
Trafikksikkerheits-opplæring for flyktningar i Introduksjonsprogram	7
Vedlegg	11
Tips til materiell frå Trygg Trafikk.....	11
Læreplan i Kunnskapsløftet om trafikk	11
Grunnleggende ferdigheter i trafikkopplæringen	12

Innleiing

Trafikksikker skule er eit konsept utarbeida for å kvalitetssikre at skulen sitt trafikksikkerheitsarbeid ivareteke dei krav som love og forskrifter stille. Å bli godkjent som *Trafikksikker skule* inneber ikkje ein garanti for at ulykker ikkje skjer, men er eit kvalitetsstempel for godt og heilheitleg trafikksikkerheitsarbeid.

Målet er at skulane i Gloppen skal verte godkjende som trafikksikre skular i tråd med kriteria til Trygg Trafikk. Ifølge forskrift om miljøretta helsevern i barnehagar og skular, skal verksemdene drivast slik at ein førebygg skade og ulykke . Rektor er ansvarleg for at skulen sine rutine for turar til fots, på sykkel og med bil/buss er godt kjent og at dei vert haldne.

Kriteria for ein trafikksikker skule: (frå Trygg trafikk):

- ✓ Skulen har ein plan for å ivareta elevane sin sikkerheit til og frå skulen, enten dei går, sykklar eller blir køyrt.
- ✓ Skulen har utarbeida rutine for å ivareta sikkerheita på turar til fots, sykkel, i bil/buss eller med kollektivtransport i skulen sin regi.
- ✓ Skulen har gode rutine for at planane blir fulgt av dei tilsette.
- ✓ Skulen har integrert trafikkopplæringa i lokal læreplan/årsplan i tråd med Kunnskapsløftet sine kompetansemål.

- ✓ Skulen legg til rette for at det blir gjennomført god trafikkopplæring – bla ved innkjøp av materiell eller kursing av lærarane.
- ✓ Skulen sin trafikkplan er eit årlig tema på foreldremøter og i FAU.
- ✓ Foreldrene blir involvert i skulen sitt trafikksikkerhetsarbeid – gjennom Foreldra sitt arbeidsutvalg FAU.

Foreldresamarbeid

Skulane skal legge til rette for eit godt foreldresamarbeid rundt elevane sitt læringsmiljø. Ein del av læringsmiljøet er og skulevegen, skuleplassen og skulen sitt nærmiljø.

PLAN FOR FORELDREMØTER VED SKULESTART

1. klasse 2. klasse	Vise til skulen sin trafikkplan Køyring og henting av elevar til/frå skule / SFO. Bruk av refleks Skuleskyss Felles reglar for sykling til skulen Rutine for turar og bruk av sikkerheitsutstyr
3. klasse	Vise til skulens trafikkplan Bruk av refleks Trygg skuleveg – sykkel og gangvegar
4. klasse	Vise til skulen sin trafikkplan Bruk av refleks Sykkelopplæring, påbudt utstyr, trening på sykkel Trygg skuleveg
5. klasse 6. klasse	Vise til skulens trafikkplan Bruk av refleks Sykling til og frå skulen – sykkelreglar og parkering Tekniske krav til sikkerheit Konsekvensar ved manglar eller brot på reglar
7. klasse	Vise til skulen sin trafikkplan Bruk av refleks Sykling til og frå skulen – sykkelregler og parkering Tekniske krav til sikkerheit Konsekvensar ved manglar eller brot på regler Førstehjelpskurs
8. klasse	Skuleveg og gode haldningar i høve til oppførsel langs veg, på haldeplassen og rundt skulens trafikkområde Bruk av refleks Bruk av sykkelhjelm på turar og på skulevegen Rutinar på turar i skuletida Foreldre som gode rollemodellar
9. klasse	Skuleveg og gode haldningar i høve til oppførsel langs veg, på haldeplassen og rundt skulens trafikkområde

	Bruk av refleks Bruk av sykkelhjelme på turar og på skulevegen Rutinar på turar i skuletida Foreldre som gode rollemodellar
10. klasse	Skuleveg og gode haldningar i høve til oppførsel langs veg, på haldeplassen og rundt skulens trafikkområde Bruk av refleks Bruk av sykkelhjelme på turar og på skulevegen Rutinar på turar i skuletida Foreldre som gode rollemodellar

Retningslinjer for turar:

Generelt gjeld følgjande:

Refleksvest:

- Alle elevar får refleksvest i 1. klasse, som vert brukt til og frå skulen, og på skuleturar.
- Nye elevar som byrjar seinare i året, får tildelt vest av kontaktlærer.

Hjelm:

- Alle elevar og vaksne skal nytte hjelm på sykkelurar i regi av skulen.

Turar til fots:

Det er alltid med minst 2 ansvarlege vaksne med klasse på tur. Disse har på gule vestar og er godt synlege for alle.

Det skal vere ein vaksen fremst og ein vaksen bak elevane. På turar skal det alltid vere med minst en mobiltelefon, klasseliste og førstehjelpsutstyr.

I 1. og 2. klasse skal alle elevar bruke refleksvest på tur. Skulen har ekstra vestar for utlån.

I trafikken går elevane på rekke med ein vaksen framme og ein vaksen bak. Elevane skal gå på venstre side av vegen og på fortau der dette er tilgjengeleg. Ved kryssing av veg skal det alltid brukast gangfelt der dette er tilgjengeleg.

Elevane vert talde før turstart, undervegs og alltid før retur til skulen.

Turar på sykkel:

Det er alltid minst 2 ansvarlege vaksne med klasse på tur, ein sykklar fremst og ein sykklar bakerst. Her er det viktig at begge har mobiltelefon og kan varsle om det skulle oppstå ein situasjon.

Klasseliste og førstehjelpsutstyr skal vere med. Det kan vere lurt å ha med sykkelpumpe, smøreolje og sykkelverktøy.

Alle skal ha sykkelhjelme og syklane skal kontrollerast slik at dei er i forskrifts messig stand.

Elevane skal sykle på rekke og rad. Lærarar har på refleksvest. I tillegg har minst 3 elevar vest, dei kan ha ekstra oppgåver/ansvar, og hjelper lærar med organisering over kryss.

Elevane skal vere kjent med sykkelruta på førehand, med dei utfordringar og omsyn som må takast. I sentrumsområde med mykje trafikk, skal elevane trille sykkelen over alle gangfelt.

Elevane skal oppføre seg som køyrande og kjenne til trafikkreglar og vikepliktsregelen spesielt.

Elevane held avstand til sykkel framfor og sykklar ut i grøfta om dei får problem av teknisk art og venter på ein vaksen.

Elevar som ikkje har sykkel i forskriftsmessig stand, eller vil bruke sykkelhjelm, kan ikkje delta på tur.

Turar ved vatn/sjø:

Elevane har normalt ikkje anledning til å bade på turar i skulens regi.

Skal det skje, har skulen eigne rutine for dette. Foreldra har då samtykka til dette i forkant.

Turar med buss

Skulen nyttar seg av ordinær rutebuss / skulebuss.

Her har lærer ansvaret for å sjå til at alle brukar bilbelte. Elevar skal gå av og på bussen i ordna flokk.

Elevane vert talde.

Bruk av privatbilar

Skulen nyttar i liten grad privatbilar ved turar. Om dette er naudsynt skal det vere avklart med føresette på førehand, og føresette har samtykka til det.

Tur i nærområdet	• Høyr etter og følg beskjed • Ta vare på naturen • La andre leike i fred	• Rydd etter deg • Kle deg etter forholda • Følg trafikkreglane • Ha med deg det du treng • Hald avtalar	• Hels og ver høfleg mot dei du møter • Hjelp andre • Ros og gje oppmuntring til andre • Lat alle vere med i leiken
På skulebussen	• Vent roleg på fast plass/haldeplass • Gå roleg inn og ut av bussen • Sjåføren bestemmer i bussen • Avstigande passasjerar går av bussen før eg går på	• Sitt når bussen køyrer • Sekken er på fanget eller mellom beina • Bruk setebelte om der er • Snakk lågt • Kastar buss i bosskorga • Sitt roleg til bussen har stoppa	• Lat andre vere i fred på bussen

Trafikkopplæringa i Gloppeskulen

Læreplanen seier:

1 - 4. trinn:

”Etter 4. trinn skal elevene kunne følge trafikkregler for fotgjenger og syklister”.

5 - 7. trinn:

”Etter 7.årstrinn skal eleven kunne praktisere trygg bruk av sykkel som framkomstmiddel”.

8 – 10 trinn:

Kompetansemål i naturfag etter 10. trinn

«Elevene skal gjøre greie for hvordan trafiksikkerhetsutstyr hindrer og minsker skader ved uhell og ulykker.»

Til hjelp i trafikkopplæringsarbeidet kan vi bruke:

Trafikkboka frå Trygg Trafikk

Sykelhefte frå Trygg Trafikk

Egghjelm frå Trygg Trafikk

Trafikkfilmer frå Trygg Trafikks heimeside / Youtube

www.trafikkogskole.no

www.barnastrafikklubb.no

Klassetrinn	Aktivitet	Mål
1	Refleks Å vere trafikant Geometriske forme og skilt Nettressurs: trafikkogskole.no	Elevar skal lære å vere vaksom i trafikken. Krysse gate/veg og bruke refleks.
2	Refleks – refleksløype. Å vere mjuk trafikant Skilt i nærområdet og trafikklus Trafiksikkerhetsutstyr – hjelm og bilbelte Nettressurs: trafikkogskole.no	Elevene skal lære om sikkerhetsutstyr i bil og på sykkel. Elevene skal gjere seg erfaringar med synlegheita av refleks. Kunne forhalde seg til lyskryss.
3	Trafikkreglar for fotgjengarar Skilt: påbud-, forbud- og opplysningsskilt. Nettressurs: trafikkogskole.no http://www.tryggtrafikk.no/tema/refleks/trafikkregler-for-fotgjengere	Kjenne til skilt og trafikkreglar. Skille mellom dei ulike skilttypene.
4	Sykelopplæring, teori og praktiske øvelsar. Minimum 2 veker. Sykelprøve på våren/mai. Skilt: påbud-, forbud- og opplysningsskilt. Nettressurs: trafikkogskole.no	Elevene skal kunne sykle i trafikk og kjenne til skilt- og trafikkreglar.

	http://www.tryggtrafikk.no/tema/sykel-og-sykelhjelmer/ Materiell: sykkelhefte 1, sykkelprøve 1, kontrollkort for sykkel og sykkelkort (bestillast i Trygg Trafikks nettbutikk.	Elevane skal kjenne til skulen sitt sykkelreglement. Hjelpåbod.
5	Repetisjon av sykling i trafikk. Lese trafikkbildet – blikk kontakt med sjåførar og andre trafikantar. Ferdigheitstrening i trafikk - Sykkelturar	Kjenne til reglar for sykling i trafikk og bruk av sikkerheitsutstyr. Elevane skal kunne ta omsyn til andre trafikantar.
6	Repetisjon av sykling i trafikk. Lese trafikkbildet – blikk kontakt med sjåførar og andre trafikantar. Ferdigheitstrening i trafikk - Sykkelturar	Kjenne til reglar for sykling i trafikk og bruk av sikkerheitsutstyr. Elevene skal kunne ta omsyn til andre trafikantar.
7	Trafikkteljing og statistikk. Repetisjon av trafikkregler for syklistar og fotgjengarar. Førstehjelpskurs – grunnleggande førstehjelp Ferdigheitstrening i trafikk - Sykkelturar	Kunne gjennomføre grunnleggande førstehjelp. Kjenne til reglar for sykling i trafikk og bruk av sikkerheitsutstyr. Elevane skal kunne ta omsyn til andre
8	Gjennomgang av skulen sine reglar rundt sykling, sykkelparkering og hjelmbruk. Risikovurdering av egen skuleveg. Trafikksikkerheitsutstyr med hovedefokus på sykkelhjelmer.	Eleven drøftar forskjellen på ulykkesforebyggende og skadereduserende utstyr, og kan med naturfaglige begreper forklare korleis dei er konstruert, fungerer og skal brukast.
9	Trafikksikkerheitsutstyr med hovedefokus på refleks. Lys, syn og farger. Oppmerksomhet og rus.	Eleven argumenterer og reflekterer over kvifor bruk av sikkerheitsutstyr er viktig i trafikken. Viser forståelse for konsekvenser og trekker paralleller til annet sikkerheitsutstyr.
10	Trafikksikkerheitsutstyr med hovedefokus på bilbelte. Fart og akselerasjon. Sikkerheitstiltak og risikovurderingar i skulen sitt nærmiljø.	Eleven reflekterer over eigen og andre sin bruk av hjelm, belte og refleks. Viser risikoforståelse og vilje til bruk av sikkerhetsutstyr i alle

		situasjoner. Er bevisst sin rolle som forbilde.
--	--	---

Skulevegen

Kommunen si ulykkesforsikring omfatta også skulevegen. Dette gjev kommunen eit ansvar for elevane sin sikkerheit på skulevegen. Etter Opplæringslova §4-1, har elevar som bur lengre vekke frå skulen enn 2 km (1.kl) og 4.km (2.-10.kl) eller har særleg farleg eller vanskeleg skuleveg, rett til gratis skoleskyss.

- I Gloppen er det oppvekstsjefen som sakshandsamar avvik frå ordinære skyss reglar. Oppvekstutvalet er vedtaksmynde i slike saker.
- Gloppen har ei rekkje strekningar som har ekstra skyss på grunn av farleg skuleskyss.
- Sykling til skulen vert avgjort i samråd med foreldra.

Trafikksikkerheits-opplæring for flyktningar i Introduksjonsprogram

Dei fleste busette flyktningar over 18 år deltek i eit introduksjonsprogram som går over 2 år. Det er dei tilsette ved Busetting og integrering i Gloppen som er hovudansvarlege for innhaldet i Introduksjonsprogrammet. Leiar for Busetting og integrering og programrådgjevarane har kontor på Heradshuset i sentrum på Sandane. Busetting og integrering samarbeider tett med Gloppen opplæringscenter (GOS) i høve opplæring i norsk og samfunnsfag for personane i målgruppa. Gloppen opplæringscenter er lokalisert i Sandalsbygget i Sandane sentrum. Både Busetting og integrering og Gloppen opplæringscenter har opplæring i trafikk-sikkerheit på timeplanen.

Gloppen opplæringscenter ligg midt i Sandane sentrum

Sidan deltakarane våre er vaksne, og mange går eller sykklar til og frå skulen, er tema vaksne og barn som mjuke trafikantar sentralt. I Læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrarar, finn vi læringsmål som omhandlar trafikk: «Elevane skal lære om transport i lokalmiljøet og enkle trafikkreglar.» Delar av opplæringa skal vere knytt til kvardagen og det lokale miljøet til elevane. Læreplanen skriv vidare at elevane skal lære om daglege gjeremål som til dømes transport til og frå skule og barnehage. Mange av elevane våre er foreldre, så foreldrerolla i høve trafikk, er eit anna aktuelt tema. I tillegg har opplæringscenteret hatt trafikkopplæring i mange år, organisert som eit valfag, for dei som skal ta sertifikat. Dette er førebuing til teoriprøven, innføring til trafikalt grunnkurs og undervisning i trafikknorsk, noko som gjev god hjelp til gjennomføringa av køyreopplæringa.

Opplæringscenteret organiserte i periodar også ei liste med fleire friviljuge øvingslærarar frå Gloppen, som brukte mykje av fritida si på øvingskøyring med innvandrarane.

Alle flyktningane får gratis refleksvest når dei flyttar til kommunen. NAV og GOS vel å følgje anbefalingane om at ein skal vere 10 år før ein sykklar åleine i trafikken. Difor får ingen økonomisk støtte til å kjøpe sykkel før etter at dei har fylt 10 år. Alle mellom 10 og 18 år får sykkel og sykkelhjelm frå kommunen. Elevar som bur langt frå sentrum, får også dekkta utgifter til kjøp av sykkel og hjelm. Dei to einingane har i samarbeid laga eit årshjul som syner ulike aktivitetar vi gjer i løpet av året.

Samarbeidsplan mellom Busetting og integrering og Gloppen opplæringscenter

Når	Kva	Kven deltek	Ansvar
September	-Gjennomgang av trafikkreglar for mjuke trafikantar -Samtale om skuleveg og skilt -Lære namn på dei geometriske formene til skilta -Samtale om skuleveg. Skape gode holdningar i forhold til oppførsel langs vegen, på haldeplassen og rundt skulen sitt område -Oppstart valfag «trafikk» for aktuelle kandidatar som planlegg å ta førarkort i løpet av året	Alle flyktningane og innvandrarane i Introduksjonsprogrammet Innvandrarar i opplæring på opplæringscenteret	Programrådgjevarane på NAV Lærarane på GOS
Oktober	-Refleks-aksjon i samband med refleksen sin dag den 19.oktober -Dele ut refleksvestar og sjå filmar frå Trygg trafikk i høve	Alle flyktningar og innvandrarar som er elevar på opplæringscenteret Invitere ordføraren i Gloppen kommune	Lærarane på GOS

	refleksbruk. Snakke om bruk av refleks -Markering av refleksen sin dag i kvinnegruppa	Kvinnene i Introduksjonsprogrammet	Programrådgjevarane på NAV
November og desember	-Informasjon om sikring av barn i bil, bruk av bilsete og bilbelte. Korleis kan trafiksikkerheitsutstyr hindre og minske skader ved uhell og ulykker -Repetisjon av trafikkreglar -Førstehjelpskurs	Alle flyktningar i Introduksjonsprogrammet	Programrådgjevarane på NAV
Januar og februar	-Infomøte i høve det å vere bilist i Noreg. Td.konsekvensar av å køyre utan førarkort	Alle flyktningar og innvandrarar i opplæring Besøk av politiet	Busetting og integrering og programrådgjevarane på NAV
Mars og April	-Sykkeldag der ein øver på å sykle, snakkar om ferdsel i trafikken, bruk av sykkelhjelm og låsing av sykkel -Tur på sykkel og til fots i nærmiljøet der ein tek i bruk det vi har snakka om	Alle elevar i opplæring	Busetting og integrering og programrådgjevarane på NAV
Juni og juli	-Repetisjon av trafikkreglar og retningslinjer for mjuke trafikantar -Fart og akselerasjon, meter, kilometer, mil, klokka, sekund, minutt og time	Alle flyktningar i Introduksjonsprogrammet Elevar på GOS	Busetting og integrering og programrådgjevarane på NAV Lærarane på GOS

Ordførarbesøk, refleksen sin dag

Bruk refleks, vi har ingen å miste

Vedlegg

Tips til materiell frå Trygg Trafikk

Trygg Trafikk har eit særleg ansvar for at trafikkopplæring og informasjon om trafikksikkerheit blir gjennomført som eit ledd i ein samordna innsats mot trafikkulykkene. Som ein del av denne innsatsen utviklar Trygg Trafikk skriftleg og digitalt materiell tilpassa gjeldande læreplan.

1. – 4. trinn: Trafikkboka

- Trykt materiell: nettbutikk.tryggtrafikk.no
- Digitalt materiell: elevoppgaver og samtalebilder på tryggtrafikk.no/skole

4. – 7. trinn: Sykkelmateriell

- Trykt materiell: nettbutikk.tryggtrafikk.no
- Digitalt materiell: tryggtrafikk.no/skole
- Demonstrasjonshjelm: nettbutikk.tryggtrafikk.no/skole/egghjelm.html

Filmar finns på Trygg Trafikks youtube-kanal: [youtube.com/TryggTrafikkNorge](https://www.youtube.com/TryggTrafikkNorge)

- Sykkelopplæring – foreldrefilm om sykkelsjekk
- Sykkelopplæring – foreldrefilm om praktiske øvingar
- Sykkelfilm - sykle saman
- Sykkelpøven i skulegarden
- Sykkelpøven i trafikken
- Egghjelmdemonstrasjon til elev og til lærer

Nedlastbare brosjyrer finnes på: tryggtrafikk.no/brosjyrer/

- 6-åringer på skolevei – råd til foreldre om trafikksikkerhet på skolevei
- Særlig farlig eller vanskelig skolevei – veileder ved vurdering av skolevei
- Til FAU – trafikkopplæring og trafikksikkerhet i skolen
- Sikker skoleskyss – råd om skoleskyss
- Sykle til skolen – informasjonsbrosjyre med tips og råd
- Sykle trygt til skolen – veileder til skoler/FAU etter endret opplæringsforskrift, kommer september/oktober 2015.

Læreplan i Kunnskapsløftet om trafikk

I generell del av læreplanen står det blant annet at skulen skal *ruste barn til å møte livets oppgaver og mestre utfordringer sammen med andre. Den skal gi hver elev kyndighet til å ta hånd om seg selv og sitt liv.* Videre står det at opplæringa må *tilføre holdninger og kunnskaper som varer livet ut og lære de unge å se framover og øve evnen til å treffe valg med fornuft.*

Kompetansemål i kroppsøving etter 4. trinn

Elevene skal kunne følge trafikkregler for fotgjengere og syklister.

Kompetansemål i kroppsøving etter 7. trinn

Elevene skal kunne praktisere trygg bruk av sykkel som fremkomstmiddel.

Sjølv om kompetansemåla er lagt til kroppsøving anbefaler Trygg Trafikk at trafikkopplæringa blir behandla som eit tverrfaglig emne. Trafikkrelaterte emne eigna seg godt å ta opp i KRLE, samfunnsfag og matematikk.

Kompetansemål i naturfag etter 10. trinn

Elevene skal gjøre greie for hvordan trafikksikkerhetsutstyr hindrer og minsker skader ved uhell og ulykker.

Sjølvs om kompetansemålet er lagt til naturfag anbefaler Trygg Trafikk at trafikkopplæring behandles som et tverrfaglig emne. Trafikkrelaterte emner egner seg godt å ta opp i KRLE, samfunnsfag og matematikk.

- Elevrådsarbeid (argumentasjon, gruppepress f. eks. i forhold til sykkelhjelmbruk)
- Samfunnsfag (teknologiske endringer, rus, miljø, regler, sanksjoner)
- Kroppsøving (førstehjelp, livsstil og helse)
- Religion, Livssyn og Etikk (verdivalg, gruppepress, identitet, ungdomskultur)
- Kunst og Håndverk (design av produkt, visuell kvalitet)

I tillegg er Trafikk et av valgfaga på ungdomstrinnet. Dette kan variere frå år til år. [Valgfaget trafikk har egen læreplan med egne kompetansemål.](#)

Grunnleggende ferdigheter i trafikkopplæringen

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig:

- kunne forklare ord og uttrykk knyttet til temaet trafikk
- kunne formidle holdninger og inntrykk fra opplevelser, aktiviteter og oppgaver
- kunne argumentere for trafikksikkerhet.

Å kunne lese:

- kunne lese skilt i trafikken
- hente, tolke og forstå informasjon fra faglige tekster, for eksempel fra opplæringsmateriell fra Trygg Trafikk.

Å kunne regne:

- ha kjennskap til måleenhetene meter, km, mil, sekund, minutt og time.
- kunne navn på de ulike geometriske formene til skilt, og bruke enkel statistikk for å synliggjøre tellinger og registreringer i trafikken.
- ha forståelse for tid, lengde og avstand i trafikken.
- kunne registrere data og bruke statistikk for å synliggjøre undersøkelser i trafikken.

Å kunne bruke digitale verktøy:

- kunne orientere seg og bruke oppgaver på ulike nettsted.